

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET JASAVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 32655/11)

PRESUDA

STRAZBUR

19. jun 2018. godine

Ova presuda je konačna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Jasavić protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (drugo Odjeljenje), na zasjedanju Komiteta u sastavu:

Ledi Bianku, *predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro, *sudije*,

i Hasan Bakirci, *zamjenik registrara Odjeljenja*,

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost održanoj 29. maja 2018. godine,

donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 32655/11) koju je Sudu protiv Crne Gore, na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: "Konvencija"), podnio državljanin Crne Gore, g-din Ekan Jasavić (u daljem tekstu: "podnosilac predstavke") 13. maja 2011. godine.

2. Podnosioca predstavke je prvobitno zastupala g-đa I. Šabović, advokat iz Podgorice, a nakon toga g-đa S. Lompar, takođe advokat iz Podgorice. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu "Vlada") je zastupala njihova zastupnica, g-đa Valentina Pavličić.

3. Dana 16. decembra 2015. godine žalba u vezi dužine trajanja spornog postupka je komunicirana Vladi a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim, na osnovu Pravila 54 stav 3 Poslovnika Suda.

ČINJENICE

4. Podnosilac predstavke je rođen 1964. godine i živi u Podgorici.

5. Između 3. decembra 2002. godine i 15. septembra 2003. godine, u dnevnim novinama "Dan" je objavljeno nekoliko tekstova o slučajevima trgovine ljudima u Crnoj Gori, u kojima je ime podnosioca predstavke pominjano u različitim kontekstima.

6. Dana 22. oktobra 2004. godine podnosilac predstavke je pokrenuo građanski postupak protiv izdavača navedenih novina, tražeći nadoknadu za nematerijalnu štetu zbog povrede časti i ugleda koje je prouzrokovano objavljivanjem netačnih informacija o njemu.

7. Dana 4. juna 2010. godine, nakon vraćanja na ponovno postupanje, prvostepeni sud u Podgorici je presudio djelimično u korist podnosioca predstavke, određujući izdavaču da plati podnosiocu predstavke iznos od

8.000,00 eura na ime nematerijalne štete i da objavi presudu u "Dan"-u, predmetnim dnevnim novinama.

8. Dana 22. oktobra 2010. godine Viši sud u Podgorici je preinačio presudu dosuđujući podnosiocu predstavke 4.000,00 eura kao naknadu za pretrpljenu nematerijalnu štetu, koja presuda je dostavljena podnosiocu predstavke 29. novembra 2010. godine.

9. Podnosilac predstavke je uložio ustavnu žalbu 14. januara 2011. godine.

10. Dana 7. aprila 2011. godine, Ustavni sud je odbio žalbu podnosioca predstavke. Ova odluka je uručena podnosiocu predstavke 19. maja 2011. godine.

PRAVO

I. OBIM PREDMETA

11. U svom izjašnjenju, podnosilac predstavke je ponovio jednu od njegovih prvobitnih žalbi, konkretno žalbu na osnovu člana 8 Konvencije.

12. Sud primjećuje da je predsjednik Odjeljenja, kao sudija pojedinac, ove žalbe već proglasio neprihvatljivim 16. decembra 2015. godine, nakon komuniciranja ostatka predstavke Vladi.

13. Sud podsjeća da sa tim u vezi ne mogu biti ispitivane žalbe koje su već proglašene neprihvatljivim i da je obim predmeta pred Sudom time ograničen na žalbe koje su komunicirane Vladi (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Stebnitskiy i Komfort protiv Ukrajine*, br. 10687/02, stav 39, presuda od 3. februara 2011. godine i *Terra Woningen B.V. protiv Holandije*, presuda od 17. decembra 1996. godine, stavovi 44-45, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-VI).

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

14. Podnosilac predstavke se žalio da dužina trajanja spornog građanskog postupka nije bila u skladu sa zahtjevom "razumnog vremena" sadržanim u članu 6 stav 1 Konvencije koji, u relevantnom dijelu, glasi kako slijedi:

"Prilikom odlučivanja o njegovim pravima i obavezama...svako ima pravo na ... raspravu u razumnom roku pred ... sudom ..."

A. Prihvatljivost

15. Vlada je tvrdila da je presuda Višeg suda od 22. oktobra 2010. godine bila konačna odluka u smislu člana 35 stav 1 Konvencije, s obzirom

da ustavna žalba nije bila djelotvoran domaći pravni lijek u konkretnom vremenu. Podnosilac predstavke je podnio predstavku 13. maja 2011. godine i time nije postupio u skladu sa pravilom od šest mjeseci navedenom u članu 35 stav 1.

16. Podnosilac predstavke se nije složio.

17. U konkretnom predmetu, podnosilac predstavke je podnio predstavku Sudu 13. maja 2011. godine, odnosno nakon što mu je bila uručena odluka Ustavnog suda.

18. Sud ponavlja da, iako može biti izuzetaka opravdanih specifičnim okolnostima pojedinačnog predmeta, djelotvornost konkretnog pravnog lijeka se normalno procjenjuje u odnosu na datum kada je predstavka podnijeta (vidjeti *Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stav 47, ECHR 2001-V (izvodi)).

19. Sud primjećuje u ovom smislu da ustavna žalba nije bila djelotvoran pravni lijek za dužinu trajanja postupka u relevantnom periodu (vidjeti *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06, stav 79, 21. februar 2012. godine, *Živaljević protiv Crne Gore*, br. 17229/04, stav 68, 8. mart 2011. godine) a postala je djelotvorna tek od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br. 1451/10, 7260/10 i 7382/10, § 123, 24. novembar 2015. godine i *Vučeljić protiv Crne Gore* (odl.), br. 59129/15, stav 31, 18. oktobar 2016. godine). S toga smatra da podnosilac predstavke nije morao da iskoristi ovaj pravni lijek u tom vremenu.

20. Ipak, podnosilac predstavke je presudu Višeg suda od 22. oktobra 2010. godine primio 29. novembra 2010. godine (vidjeti gornji stav 8), što Vlada nikada nije osporavala. S obzirom da je podnosilac predstavke podnio predstavku Sudu 13. maja 2011. godine, Sud zaključuje da je podnosilac predstavke jasno iznio svoje žalbe u roku od šest mjeseci, kao što je navedeno u članu 35 stav 1 Konvencije.

21. U smislu gore navedenog, primjedbe Vlade moraju biti odbačene.

22. S obzirom da sporna žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije, niti je neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu, mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

23. Period koji se uzima u razmatranje je započeo 22. oktobra 2004. godine, a okončan 29. novembra 2010. godine. Sporni postupak je s toga trajao šest godina, jedan mjesec i sedam dana, na dvije instance.

24. Sud ponavlja da se dužina trajanja postupka mora ocjenjivati u svijetlu okolnosti spornog predmeta i u odnosu na sledeće kriterijume: složenost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke, postupanje nadležnih vlasti, kao i od kakvog je značaja predmet spora za podnosioca predstavke (vidjeti, između ostalih izvora, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII).

25. Sud smatra da ni složenost predmeta niti ponašanje podnosioca predstavke ne objašnjavaju dužinu trajanja postupka. Vlada nije dostavila bilo kakvo objašnjenje za odlaganje ili dostavila bilo kakav komentar o ovom pitanju.

26. Ispitujući sav materijal koji mu je dostavljen i u smislu sudske prakse na ovu temu, Sud smatra da je, u nedostatku bilo kakvog opravdanja, dužina trajanja postupka više od šest godina na dva nivoa nadležnosti bila prekomjerna i da nije ispunila zahtjev "razumnog vremena".

27. Shodno tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1.

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

28. Član 41 Konvencije predviđa:

"Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani."

A. Šteta

29. Podnosilac predstavke je tražio naknadu nematerijalne štete, ali je ostavio na procjenu Suda da utvrdi njen tačan iznos.

30. Vlada je osporila ove zahtjeve.

31. Po mišljenju Suda, jasno je da je podnosilac predstavke pretrpio određenu nematerijalnu štetu prouzrokovanu povredom njegovih prava na osnovu člana 6 Konvencije, zbog čega treba da mu bude određena naknada. S toga, Sud smatra razumnim da podnosiocu predstavke dosudi iznos od 1.500,00 eura na ime nematerijalne štete, umanjeno za bilo koji iznos koji mu je u ovom smislu mogao već biti isplaćen na domaćem nivou.

B. Troškovi i izdaci

32. Podnosilac predstavke je takođe tražio 3.315,00 eura za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima, zajedno sa kamatom i 800,00 eura za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

33. Vlada je osporila ove zahtjeve.

34. U skladu sa praksom Suda, podnosilac predstavke ima pravo na nadoknadu troškova i izdataka samo u onoj mjeri u kojoj je dokazano da su oni nužno i stvarno nastali, te da su s obzirom na visinu razumni. U predmetnom slučaju, na osnovu dostavljene dokumentacije i gore navedenih kriterijuma, Sud odbacuje zahtjev za nadoknadu troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima jer nijesu nastali kako bi se otklonila sporna povreda, već smatra razumnim da podnosiocu predstavke dodijeli iznos od 500,00 eura za postupak pred Sudom.

C. Kamata

35. Sud smatra da je primjereno da kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* žalbe podnosioca predstavke u vezi dužine trajanja postupka prihvatljivim;
2. *Utvrđuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Utvrđuje*
 - (a) da tužena država treba da plati podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca, sledeće iznose:
 - (i) 1.500,00 eura (hiljadu i pet stotina eura), umanjeno za bilo koji iznos koji je mogao biti sa tim u vezi isplaćen na domaćem nivou, na ime nematerijalne štete, uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti podnosiocu predstavke;
 - (ii) 500,00 eura ukupno (pet stotina eura), na ime troškova postupka, uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti,;
 - (b) da će se od dana isteka gore pomenuta tri mjeseca do dana isplate obračunavati kamata koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena;
4. *Odbacuje* ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pisanoj formi 19. juna 2018. godine na osnovu Pravila 77 stav 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakırcı
zamjenik registrara

Ledi Bianku
predsjednik